

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ

Викладач: доктор економічних наук, професор *Метеленко Наталя Георгіївна*

Кафедра: кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. 419, 424, 426

E-mail: *natalia.metelenko@gmail.com*

Телефон: (+38) 067 – 779 – 56 – 16, (+38) 050 – 486 – 18 – 89

Інші засоби зв'язку: Viber, Skype, Facebook, Messenger, WhatsApp, Telegram – за вибором викладача

Освітня програма, рівень вищої освіти		Управління державними та місцевими фінансами, Управління фінансами підприємницьких структур Магістерський рівень				
Статус дисципліни		За вибором ЗВО				
Кредити ECTS	4	Навч. рік	2020 – 2021, перший семестр	Рік навчання – 1 рік	Тижні	14 тижнів
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів		3	Лекційні заняття – 14 Практичні заняття – 28 Самостійна робота – 78	
Вид контролю	Іспит					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=8277			
Консультації:			Щоп'ятниці 12-55 – 14-15 або індивідуально за домовленістю, або електронною поштою (у випадку вимушеної дистанційної форми спілкування)			

ОПИС КУРСУ

Здатність професійно володіти інструментарієм фінансового контролінгу діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм та форм власності – ключова компетенція сучасного фінансового аналітика, менеджера, який є конкурентоспроможним на вітчизняному та зарубіжних ринках праці. Метою курсу є надання студентам ґрунтовних теоретичних та методичних знань, практичних умінь та навичок з питань вільного володіння сучасними вітчизняними та зарубіжними методиками фінансового контролінгу; опанування технологій оперативного та стратегічного управління фінансовою діяльністю для здатності фахівця з фінансів приймати ефективні управлінські рішення на різних рівнях управління в умовах мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища, невизначеності ситуацій, які потребують вирішення.

Дисципліна розрахована на один семестр (перший семестр першого курсу магістратури) та складається з дванадцяти тем, які розділені на три модулі. Перший модуль об'єднує тематику теоретичного, організаційно-методичного та інформаційного забезпечення фінансового контролінгу. Другий модуль об'єднує тематику щодо інструментів оперативного та стратегічного фінансового контролінгу, а саме бюджетування, трансфертне ціноутворення, результативність фінансово-господарської діяльності, вартісно-орієнтоване управління, систему збалансованих показників тощо. Третій модуль розкриває прикладні технології фінансової діагностики в системі контролінгу, інформаційні джерела фінансового контролінгу, особливості внутрішнього контролю на підприємстві та контролінгу витрат.

Опанування тематики курсу є фундаментальними знаннями, необхідними для підготовки, зокрема, аналітичної частини кваліфікаційної роботи магістра.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- розв'язувати складні аналітичні задачі та проблеми професійної діяльності фінансового аналітика, фінансового контролера, фахівця різних рівнів та сфер управління (провідний фахівець з фінансів або фінансовий контролер; керівник структурного підрозділу фінансового напрямку; керівник департаменту з управління фінансами; керівник підприємства (організації, установи); державний службовець, що приймає управлінські рішення в сфері фінансів на макро- та мікрорівнях);
- приймати обґрунтовані рішення з формування, функціонування та управління фінансами на державному та регіональному рівнях; в підприємницьких структурах, організаціях і установах; запроваджувати міжнародний досвід управління фінансами, грошовими потоками у вітчизняну практику;
- здійснювати системні дослідження тенденцій та визначати перспективи розвитку: фінансового ринку, реального сектору економіки, страхового ринку, ринку банківських послуг, сфери публічного управління та адміністрування;
- професійно застосовувати дослідницький та управлінський інструментарій для діагностики, моніторингу і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- професійно оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів держави та підприємницьких структур;
- застосовувати міждисциплінарні зв'язки для більш обґрунтованого розв'язання поточних та стратегічних питань у різних сферах фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- здійснювати практичне застосування інноваційних підходів для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансового контролю та управління, підвищувати свою професійну кваліфікацію.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

1. Давидович, І. Є. Контролінг [Текст] : навч. посібник для ВНЗ / І. Є. Давидович ; Терноп. нац. екон. ун-т. - К. : ЦУЛ, 2008. - 548 с.
2. Івахненко, С. В. Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології [Текст] : монографія / С. В. Івахненко, О. В. Мелих. - К. : Знання, 2009. - 319 с.
3. Калайтан, Т. В. Контролінг [Текст] : навч. посібник для ВНЗ : [рек. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України] / Т. В. Калайтан. - Львів : Новий Світ - 2010. - 248 с.
4. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: Підручник для вузів. - К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
5. Навчально-методичний посібник з «Фінансового контролінгу» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).
6. Матеріали розширених лекцій (теми 1 – 5) дисципліни «Фінансовий контролінг» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).
7. Тестові завдання до розширеного лекційного матеріалу дисципліни «Фінансовий контролінг» (платформа Moodle в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи.

На перший, другий та третій змістовні модулі передбачено два види контрольних заходів:

- контрольний захід, що діагностує рівень засвоєння теоретичних знань (усне опитування за питаннями для самоперевірки та тестові завдання);

- контрольний захід, що діагностує рівень сформованості вмінь і навичок (практичні або самостійні аналітичні завдання).

Бали за кожен змістовий модуль усього, теоретичне і практичне завдання, становлять пропорційно 30 балів, що у сумі складає 60 балів.

Підсумкові контрольні заходи:

На підсумковий семестровий контроль також передбачено 3 контрольні заходи (теоретичне і практичне завдання), вага кожного завдання складає 20 балів, загальна кількість за підсумковий семестровий контроль складає 40 балів.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Усне опитування (дискусія) та практичні завдання	1 – 3 навчальні тижні	10 балів
	Самостійне завдання (обґрунтування власної думки), аналітичне завдання (обґрунтування тенденцій, динаміки, залежностей)	1 – 3 навчальні тижні	10 балів
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання (опитування, тестування та ін.)	4 – 8 навчальні тижні	10 балів
	Вид практичного завдання (аналітичне завдання, порівняльний аналіз та ін.)	4 – 8 навчальні тижні	10 балів
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Вид теоретичного завдання (опитування, тестування та ін.)	9 – 14 навчальні тижні	10 балів
	Вид практичного завдання (аналітичне завдання, порівняльний аналіз та ін.)	9 – 14 навчальні тижні	10 балів
Підсумковий контроль (max 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання		іспит	20 балів
Підсумкове практичне завдання		іспит	20 балів
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Визначаючи кількість змістових модулів, враховано періодичність здійснення поточного контролю впродовж семестру, в якому викладається дисципліна, тому для дисципліни «Фінансовий менеджмент» сформовано два агрегованих змістових модулів.

Кожний змістовий модуль передбачає проведення 2 контрольних заходів (перший – діагностика засвоєння теоретичного та методичного матеріалу (знань), а другий – засвоєння та відпрацювання практичного досвіду (умінь)).

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
Тиждень 1			
Лекція 1	Теоретичні основи фінансового контролінгу	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	2
Практика 1	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		2
Тиждень 2			
Лекція 2	Характеристика фінансового контролінгу	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	4
Практика 2	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		4
Тиждень 3			
Лекція 3	Організація фінансового контролінгу на підприємстві	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	4
Практика 3	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
Тиждень 4			
Лекція 5	Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	2
Практика 5	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		2
Тиждень 5			
Лекція 6	Внутрішнє (трансфертне) ціноутворення	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	2
Практика 6	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		2
Тиждень 6			
Лекція 7	Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності та системи мотивації	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	2
Практика 7	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		2
Тиждень 7			
Лекція 8	Система вартісно-орієнтованого управління підприємством	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	2
Практика 8	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		2
Тиждень 8			
Лекція 8	Стратегічний фінансовий контролінг і система збалансованих показників	Усне опитування і тестові завдання Письмова відповідь	2
Практика 8	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)		2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3			
Тиждень 9			
Лекція 5	Фінансова діагностика в системі контролінгу	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 5	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення,		2

	обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)	Письмова відповідь	
Тиждень 10			
Лекція 6	Фінансова звітність у фінансовому контролінгу	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 6	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)	Письмова відповідь	2
Тиждень 11 – 12			
Лекція 7	Внутрішній контроль на підприємстві	Усне опитування і тестові завдання	2
Практика 7	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)	Письмова відповідь	2
Тиждень 13 – 14			
Лекція 8	Контролінг витрат у системі фінансового управління	Усне опитування і тестові завдання	4
Практика 8	Практичне завдання (опис ситуації та її обговорення, обґрунтування власної думки, аналітичні розрахунки)	Письмова відповідь	4

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Давидович, І. Є. *Контролінг [Текст] : навч. посібник для ВНЗ / І. Є. Давидович ; Терноп. нац. екон. ун-т. - К. : ЦУЛ, 2008. - 548 с.*
2. Івахненко, С. В. *Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології [Текст] : монографія / С. В. Івахненко, О. В. Мелих. - К. : Знання, 2009. - 319 с.*
3. Калайтан, Т. В. *Контролінг [Текст] : навч. посібник для ВНЗ : [рек. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України] / Т. В. Калайтан. - Львів : Новий Світ - 2010. - 248 с.*
4. Цал-Цалко Ю. С. *Фінансовий аналіз: Підручник для вузів. - К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.*
5. *Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV зі змінами та доп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.*
6. *Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV зі змінами та доп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.*
7. *Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576 – XII зі змінами та доп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua /laws/show/1576-12>.*
8. *Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. № 755 – IV зі змінами та доп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show /755-15/ed20140806>.*
9. *Кодекс Законів про працю. Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.*
10. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. зі змінами та доп. URL: <http://zakon.help/law/996-XIV/>.*
11. *Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 2343-XII від 14.05.92 р. зі змінами та доп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.*

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер викладання дисципліни «Фінансовий менеджмент» передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі Moodle СЕЗН ЗНУ.

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час вивчення дисципліни, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна,
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>